

on la resistència del llatí era més forta, els dos mots es refongueren també per la forma, amb un resultat *volgere*, on la *-g-* és pre-romana i la *-l-* és romana. Si suposem la base *VŪGEIO-*, la *U* podria resultar de la vocalització de *-l-* (cf. el ll. *valgus* *UŁGO-* o sigui *L* vocàlica llarga), i la *o* oberta del cat. *vogi* segons la llei de les *o > o* en síl·laba inicial, establerta en *Lleures*. L'italià no heretà el substantiu. Però sí el cat. *vogi*, i la companyia d'aquest degué fomentar aquella forma arcaica *vogi* de Muntaner, en el present verb.

Vegem ara els detalls de la vida del substantiu *vogi*: que no apareix en la documentació gaire més tard que el verb; i, a diferència d'aquest, s'ha mantingut vivís-sim a tot el Principat, a les Illes (on ja no queda rastre del verb *vogir*), i més abundós en els clàssics valencians de mj. i finals del S. xv.

Ja c. 1390 en el *Torc.* d'Aversó, registrat com a rim «fènix» o únic, amb *ò tònica* «plenisonant» (§ 1023), o sigui oberta, que és el timbre que té fins ara en tot el territori. Com a mot noble i ja antic, figura «en vedette» en els versos emfàtics i el llenguatge pròcer d'Ausiàs: «Com l'envejós, qui soberc dan vol rebre / perquè major dan son desamici senta, / e pren delit del mal que veu sofferre, / tan que no sent lo mal qui l'és proïsme: / tal semblant cas Fortuna ab mi practica, / faent procés a son delit de nulla, / muda lo nom que pren d'ésser no ferma, / pert son plaer qu' és no dar temps al *vogi*» xxiv, 2b: la Fortuna que no sol torbar-se a fer rutllar la seva roda, ara s'entreté sense rodar-la.

Què fan les monges?, «quant se desperten / --- per oratori / l'invitatori [c'erta oració] / que saben dir / --- / per la liçó / del martillogi [l'el martirologi o calendari que diu la llunació] / qui conta'l *vogi* / que fa la lluna / ---», JRoig (*Spill*, 5380). «En aquell punt lo *vogi* de la vida pres trista fi» en Fra Rocaberti, c. 1470 (*Glòria d'Amor*); «una gran roca qui té de alt 19 escalons al peu; de *vogi*, 30 passos» (Jaume Ferrer, S. xv); «la magresa crexia lo *vogi* dels genolls, y feya aparer les cames molt delgades» en Fc. Alegre; i en valencians tan tardans com Is. de Villena o Rois de Corella, o com Beuter («ciutats molt xiques en *vogi*»), a. 1538; i el *LiEleg.* de Jn Esteve (*vogi* d'una bombardà); veg. les cites en els *DAG.* i *AlcM.*

Avui, com tots els mots populars en *si* en la llengua oral (aquí més general que en altres casos on el llatí frenava), pren la *-t* epítetica, com *nòlit/noli*, *prèmit*, *trènit*, *sòmit*, *bèlit*, *ensemít*, *àpit*, *oit*. Però notem que aquí la *-t* no apareix mai abans de 1800 (fora de la vaga notícia montserratina, infra), aparició força més tardana que en *nòlit* (ço que ens impediria de pensar en un antic participi del tipus de *prèstit*, *dèbit*, *sòlit*, *hàbit*, o una creació segons *àbit*), en contrast amb la massa de notícies de *vogi* en els Ss. xiv-xvi.

En *vogi* la més antiga de la variant vulgar en *-t* és la del menorquí FebrCard.; que, tot i no trobar el mot en el seu model habitual Belv., afegeix interlineat en el seu dicc. menorquí quadrilingüe: «*vògit*: contorno, *circuit*, *circuitus*» (accent que segons el seu sistema significat *vòžit*); notem l'abundant documentació del

substantiu a les Illes, a diferència del verb (oblidat pertot allà, on els italianismes sovint estan més arre-lats); «Don Libori amb una panxa de sis pams i mig de *vògit*»; «*bogit*: el volumen, contorno» (PzCabrerero, que rarament accentua fora de les vocals finals, però amb una *b-* notable, cas rar en el dialecte, però no fals, cf. l'eiv. *rebogir* infra); men. *vòžit* (*AlcM.*); «fer un pou amb una barrina, d'un *vògit* de flocadura com es buit d'un pou de torn --- per --- es terme de Ciutadella ahont sa penya és tan ferma ---», Camps Merc. (*Folk. Men.* II, 57). I veg. allà *revògit* i tots els derivats en *re-*.

En el Principat és on és més conegut: «*vògit*: ámbito, espacio, extensión», *DAG.* amb una cita «la Montanya de Montserrat té *bògit* y circumferència quatre lle-gües espanyoles», que el *DAG.* cita, amb vaga datació, S. xviii: «Un ase giravoltant entorn del *vògit*», «pista de l'animal que dóna voltes a una sènia» (*DFa.*), que sentim arreu per totes les comarques del cat. or.; «adquirí molta maquinària qu'abans ni li era coneguda, canvià lo raquític *bògit*, per un motor d'alta pres-sió ---», Pons Mass. (*Colla del Carrer* XII, 162); «el llum de ganxo penjat al *vògit* dels fogons», Ruyra (*Marines y Boscatges* = *vogi*, *Pinya de Rosa* I, 104); i *AlcM.* en localitza diverses accs. (§§ 2a, 2b, 3, 4, 5, 6) —to-tes de caràcter rural o casolà— a l'Alt i al Baix Emp., Pna. Vic, Maresme, Pla de Llobr., Cardona, CpTarr., Valls i Pla d'Urgell; *bòžit* tarr. (*BDC* VI, 40). El *DBal.* dóna s. v. *bògit* les accs. tècniques, que Balari solia recollir de vells professionals barcelonesos: «me-canisme giratori; ingenio, molino, malacate, motor de sangre giratorio; pista, andén de noria o tahona o de malacate de minerio».

Vogidor (teixits, *BDC* IV, 76). *Vogidura* 'escapcia de fusta, mestres d'aixa mall.' *Vogit* (*BDC* XX, 278).

Revogir, verb no recollit per quasi cap dicc. (ni tan sols *Ag.*, *Fa.*, *Fgra.*, *Amen.*); no en sé notícia fins al menorquí de FebrCard., que també l'afegeix entre lí-nies, no trobant-lo en el seu model Belv.: «*revogir*: revolver, *faire volte-face*, revolvere», juntament amb *revogid*, *-gida* «reversus, -a» i el subst. «*revogida*: re-vuelta, *retour*, reversio». Sembla ser peculiar d'Eivisa; i Men. encara més, car també Moll recollí a Ciuta-della *řevuži* «canviar de direcció sobtadament», però accentua a la *o* el substantiu (a diferència de Febr. Card.) *řevòžit* «canvi de direcció a la cantonada d'un carrer o camí» (*Misc. Alcover*, 455). Camps Merc. recull en el Migjorn Gran de Menorca una dita prover-bial amb *cap revogit*, que sembla entendre's 'girat' (*BDLC* IX, 159), però en el seu *Folk. Men.* (I, 276), copio «horda llarga i *cap revogit*: se diu de qualsevol feina o fet que 's perllonguen aposte» (on no s'entén *horda*, car no sembla ser el masculí *ord(r)e*, potser err. per *corda* o *borda* 'bordada'); sospito que aquí *cap* era 'promontori', que es tractava d'una antiga dita de gent marinera, pel llarg i penós tracte del veler que ha de vogir o tornar un cap a grans bordades.

Del derivat verbal en *re-* en el Principat, en tinc una dada única, però aquesta és precisament marinera i costera: «Les illes del Forcat / --- / aquí la mar hi